

**INŠTITUT ZA HMEĽJARSTVO
IN PIVOVARSTVO SLOVENIJE**
Slovenian Institute of Hop Research and Brewing

Oddelek za varstvo rastlin

NAVADNA (HMELJEVA) PRŠICA (*Tetranychus urticae* (Koch))

Hmeljeva pršica živi na mnogih rastlinah, med katerimi je hmelj znana kot dobra gostiteljska rastlina. V ugodnih vremenskih razmerah (toplo in sušno obdobje) se izjemno hitro razmnoži in lahko povzroči katastrofalno škodo. V večjem obsegu se pojavlja predvsem na lažjih, toplih tleh, v manj bujnih hmeljiščih in na robovih hmeljišč.

Razbarvanje med listnimi žilami kot posledica prisotnosti navadne (hmeljeve) pršice (M. Rak Cizej)

Različni stadiji pršice (jajčeca, ličinke, nimfe in odrasle pršice) na spodnji strani lista hmelja (M. Rak Cizej)

Poškodbe

Ne glede na razvojno stopnjo ličink, nimf oziroma odraslih pršic vse povzročajo škodo s tem, da sesajo rastlinske sokove na listih in storžkih. Posledica vbodov so svetle pike odmrlega rastlinskega tkiva. Okrog vbodov se listje rumeno do rdeče obarva. Število vbodov je lahko izjemno veliko, saj najdemo na enem listu tudi 3000 odraslih pršic in njihovih ličink. Prisotnost škodljivca spoznamo tudi po pajčevini, s katero so pokrite kolonije škodljivca v medžilnih prostorih, najprej v bližini peclja in ob glavni žili. Močnejše poškodovano listje se obarva bakreno rdeče, od tod tudi domače ime »rdeči pajek«. Pozneje se listje posuši in odpade. Napadeni storžki hmelja se tudi obarvajo bakreno rdeče, ne dozoriijo, posledično se storžki ne zaprejo in iz njih izpada lupulin (izguba alfa-kislin). Pridelek hmelja je manjši in manj kakovosten, predvsem se zmanjša vsebnost alfa-kislin. Če se pršica v hmeljiščih namnoži zgodaj, se lahko listna površina bistveno zmanjša, kar vpliva na pridelek hmelja tudi v naslednjem letu.

Poškodovani hmeljni storžki od navadne (hmeljeve) pršice (M. Rak Cizej)

Opis in bionomija

Navadna (hmeljeva) pršica prezimi kot odrasla samica pod rastlinskimi ostanki, pod kamenjem, v površinskem sloju zemlje ipd. Jajčeca so majhna, saj je njihov premer komaj 0,13 mm, zato jih lahko vidimo le pri najmanj 10-kratni povečavi. Dolžina razvoja je odvisna od temperature zraka. Pri povprečni temperaturi 10 °C traja razvoj enega rodu samic 33 dni, pri povprečni temperaturi 25 °C pa le pet dni in pol. Glede na pogoje lahko ima škodljivec do trinajst rodov letno. Hmeljevo pršico običajno najdemo med listnimi žilami in že pri majhni populaciji naredi značilno naravno prepreko – pajčevino. Iz odloženih jajčec se po nekaj dneh razvijejo ličinke, ki so podobne odraslim pršicam, le da imajo tri pare nog. Po nekaj dneh se razvije v nimfo, ki ima osem nog. Nimfe preidejo v stanje mirovanja, po katerem se prelevijo v odraslo pršico, ki ima štiri pare nog.

Varstvo

Za zatiranje pršice je upoštevamo navodila Opazovalno-napovedovalne službe. Zelo pomembno je, da se hmeljiča redno – tedensko pregledujejo, da je pravočasno ukrepa, namreč v primeru, ko je na listih prisotna pajčevina, je učinkovitost akaricidov precej manjša. Zatiranje navadne (hmeljeve) pršice uporabljamo akaricide, ki so na seznamu dovoljenih sredstev za varstvo hmelja in sicer, ko v vzorcu 100 listov /ha ugotovimo prisotnost škodljivca na 50 % listov, oziroma ko se pojavijo prve zapredene kolonije (kolonije pokrite s pajčevino).

Besedilo: Magda Rak Cizej

Uporabljeni viri:

Priročnik za hmeljarje. Hmeljeva pršica. Majer, D. in Čerenak, A. ur., Žalec, 2002, IHPS: s.

Kač, M., Bolezni in škodljivci na hmelju.- Žalec, Kmetijska proizvodjalna in poslovna zveza
Žalec, (1957), 201 s.